

Liberan varjobudjetti

JULKAISEMME VARJOBUDJETTIMME alkavan budjettiriihen tueksi. Liberan varjobudjetin tarkoituksena on selkeyttää käsitystä valtion ydintehtävistä ja niihin perustuen esittää vaihtoehtoja julkisen talouden sopeuttamiselle.

Poliittisessa puheenparressa on voinut viime vuosina kuulla toistuvasti väitteen, jonka mukaan leikkaaminen varsinkin laskusuhdanteessa olisi kansantalouden kannalta kohtalokas virhe. Väitteessä on vinha perä, mutta vain aidosti taloutta elvyttävien tai merkittäviä hyvinvointitappioita ehkäisevien kriisitoimien kohdalla. Kaikki julkiset menot eivät kuitenkaan ole elvyttäviä tai edes suomalaisten hyvinvoinnin kannalta tarpeellisia. Näitä menoja olemme yrittäneet varjobudjetissamme tunnistaa ja esittää budjetista poistettaviksi.

Varjobudjettimme esittää leikkaukset hallinnonaloittain taulukossa, johon voit tutustua osoitteessa www.libera.fi. Valitsimme tarkastelun pohjaksi vuoden 2020 [talousarvioesityksen](#), koska siinä ei vielä näy koronakriisin vaikutukset. Vuoden 2020 talousarvioesitys oli kokonaisuudessaan n. 57,5 miljardia euroa. Varovaisella tarkastelulla löysimme leikattavaa n. 9,8 miljardia euroa.

LIBERAN VARJOBUDJETTI

MENOT	LIBERAN VARJOBUDJETTI	TALOUSARVIO 2020
Eduskunta	117 895 764 €	127 106 000 €
Tasavallan Presidentti	14 595 000 €	16 124 000 €
Valtioneuvoston kanslia	192 421 956 €	218 617 000 €
Ulkoministeriön hallinnonala	971 704 114 €	1 256 078 000 €
Oikeusministeriön hallinnonala	947 426 287 €	953 718 000 €
Sisäministeriön hallinnonala	1 477 874 200 €	1 519 562 000 €
Puolustusministeriön hallinnonala	3 157 817 000 €	3 157 817 000 €
Valtionvarainministeriön hallinnonala	17 154 183 651 €	18 493 176 000 €
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	5 920 594 821 €	6 836 949 000 €
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	399 314 800 €	2 688 523 000 €
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 720 163 400 €	3 489 519 000 €
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 280 064 424 €	2 863 390 000 €
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	12 337 743 900 €	14 779 696 000 €
Ympäristöministeriön hallinnonala	197 704 000 €	277 893 000 €
Valtionvelan korot	873 410 000 €	873 410 000 €
YHTEENSÄ	LIBERAN VARJOBUDJETTI	TALOUSARVIO 2020
Menot	47 762 913 317 €	57 551 578 000 €
Leikkaus valtion menoihin	9 788 664 683 €	

Kuva 1. Liberan varjobudjetin yhteenveto. Valtion budjettiin esitetään 9,8 miljardin euron sopeutuksia.

Monen momentin kohdalla leikkausten tarpeellisuus tai vaikutukset ovat varmasti debatoitavissa. Ja juuri sitä toivomme: Että debatti ylisuuren julkisen sektorimme menoista käydään ennen kuin yli kymmenen vuotta velaksi eläneen Suomen julkinen talous ajautuu selvitystilaan. Jos näin annetaan tapahtua, tulee erityisesti nuorempien sukupolvien hyvinvointi kärsimään tavalla, jota harvan hyvinvointiyhteiskuntaa itsestäänselvytenä pitävän suomalaisen on vaikeaa kuvitella.

Mitkä ovat valtion ydintehtävät?

SUOMESSA KIROSANAKSI käsitetyn yövärtijavaltion ydintehtäväksi ajatellaan valtion sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden varmistaminen. Tämä tarkoittaa armeijan, oikeuslaitoksen ja poliisin toimintaa. Suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kontekstissa valtion ydintehtäväksi katsotaan kuitenkin laajempi kirjo toimintoja. Valtion ydintehtävät siis ovat aikaan ja vallitseviin normeihin sidonnainen kokonaisuus.

Julkisessa keskustelussa julkisten menojen leikkaamista ehdottava kohtaa ensimmäisenä kysymyksen: “Haluatko todella leikata terveydenhuollosta, vanhuspalveluista, kouluista ja neuvoloista”? Nämä ovat selkeästi palveluita, joilla on laaja hyväksyntä valtion ydintehtävinä. Kysymys kuitenkin ylläyksinkertaistaa pohdinnan julkisten palveluiden, julkisten menojen ja verotuksen monimutkaisesta dynamiikasta. Kysymyksen rivien välistä on ymmärrettävissä, että jokainen julkisen budjetin kautta tällä hetkellä kiertävä euro kohdistuu tehokkaasti ja tarpeemukaisesti.

Todellisuudessa pelkästään valtion budjettikirjaa tutkimalla voi löytää valtavat määrät tehottomuutta, joka ei tuota väitettyä hyvinvointia kuin kapealle eturyhmälle. Raviurheilun tuet, veikkausvaroista tehdyt miljardiluokan tulonsiirrot poliitikkojen hallitsemille kansalaisjärjestöille, lukuisat veroprivilegit, aluepolitiikka tukineen ja alati kiihtyvät vaatimukset uusista etuisuuksista. Onko meillä tähän kaikkeen varaa ja tarvitsimmeko tätä kaikkea alkujaankaan? Ei ole, emme tarvitse.

Suomessa ei ole juurikaan tiukkaa yövärtijavaltiota vaativia tahoja, vaan jopa tiukan linjan markkinaliberaalit ovat hyväksyvät koulutuksen, terveydenhuollon ja sosiaaliturvan rahoittamisen julkisista varoista. Huolemme kuitenkin on, että hyvinvointipalveluita tuotetaan tehottomasti ja, että tarpeellisten hyvinvointipalveluiden käsite on lipsunut kauas tarpeenmukaisuuden tuolle puolen. Tästä on seurannut julkisen sektorin rahoituskriisi ja kestävyysvajeen pahentuminen.

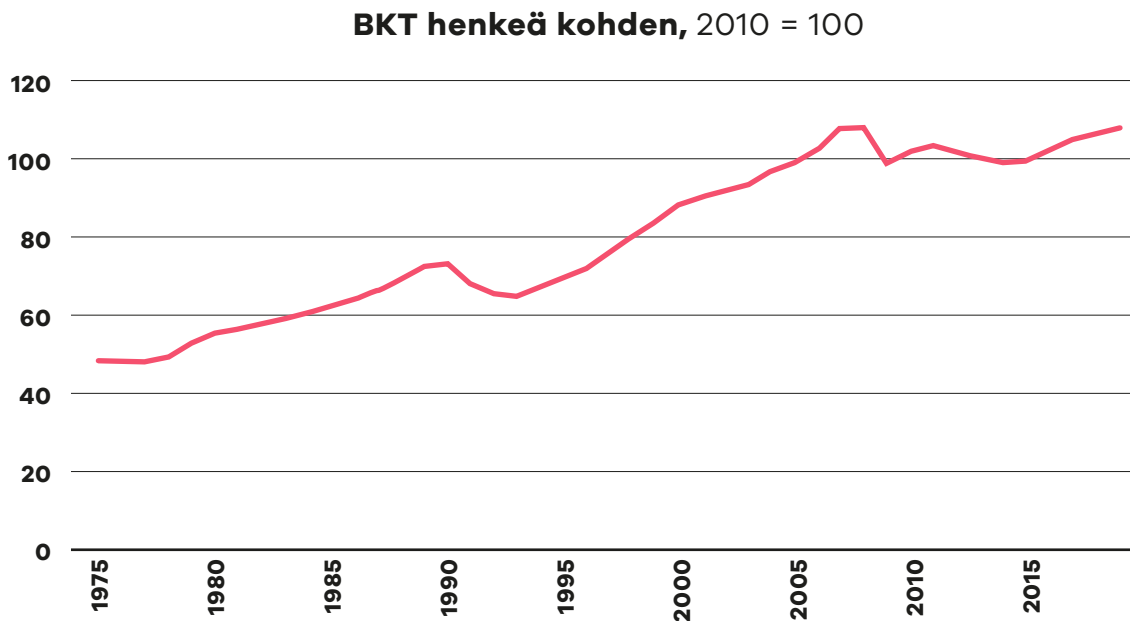
Valtion ydintehtäviin kuuluvat itseoikeutetusti sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden ylläpitäminen. Nämä ovat yleensä myös tehtäviä, joita yksityinen sektori ei kykene tuottamaan, jotka vaativat yhteiskunnan laajuista koordinoitua tai joiden ulkoistaminen vaatisi esimerkiksi luonnollisten monopolien luovuttamista yksityisen sektorin haltuun.

Hyvinvointiyhteiskunnan eetokseen kuuluvat myös tietyt minimihyvinvoinnin takaavat hyvinvointipalvelut, kuten koulutus, kohtuulliset sosiaali- ja terveyspalvelut ja perusturva. Näillä turvaverkoiksikin kutsutuilla mekanismeilla on oikein toteutettuna merkittävä ihmisten hyvinvointia ja tuottavuutta parantava merkitys. Hyvinvointipalveluiden osalta markkinaliberaalille ei kuitenkaan ole väliä, kuka niitä tuottaa. Tärkeintä on, että näiden tehtävien toteutus tehdään markkinamekanismia hyödyntäen ja mahdollisimman laadukkaasti, rasittamatta veronmaksajien hyvinvointia enempää kuin on kohtuullisesti perusteltua.

Mikä sitten on kohtuullista? Toistaiseksi sitä keskustelua ei Suomessa ole juurikaan käyty. Poliitikoille on ollut helpompaa luvata ja jakaa jatkuvasti kasvavia tulonsiirtoja kuin ryhtyä keskusteluun julkisen sektorin ydintehtävistä ja menokurista. Niinpä julkisten menojen kohtuullisuuden rajaa on vaikeaa määrittellä tarkasti. Toista vuosikymmentä jatkuva valtion velkaantuminen ja pahenevat kestävyyskriisi kuitenkin osoittavat, että tuo raja on ylitetty jo aikoja sitten.

Kestävyysvaje voi rampauttaa hyvinvointiyhteiskunnan

Suomi on vuosikymmenien saatossa muuttunut nopeasti kehittyvästä teollisuusyhteiskunnasta taloudelliseen stagnaatioon jumittuneeksi tulonsiirtoyhteiskunnaksi. Vuoteen 2008 asti nähty tuottavuuden nousu on pysähtynyt. Bruttokansantuote on yli vuosikymmenen ajan pysynyt vuoden 2008 huipputasen alapuolella, eikä helpotusta ole näkyvissä.

Kuva 1. Bruttokansantuote henkeä kohden vuosina 1975-2019. Suomessa tuottavuus ei ole noussut yli vuoden 2008 tason. [Lähde: Tilastokeskus](#)

[Kun bruttokansantuotteeseen suhteutettu julkinen velka oli vuonna 2008 n. 33 %](#), oli se vuonna 2018 jo 60 %. Julkiset menot ovat kasvaneet niin nopeasti, että jatkuvasti kasvavasta verokertymästä huolimatta budjettia on tilkitty velalla. Niinpä valtio on elänyt velaksi vuodesta 2009 ja kuntasektori jo vuodesta 2001. Talouskriisin myötä Suomen velkaantumisasaste suhteessa bruttokansantuotteeseen lähtee jälleen jyrkkään nousuun.

Suomi siis elää toista menetettyä vuosikymmentä. Silti julkinen keskustelu tarpeettomien julkisten kulujen tunnistamisesta ja leikkaamisesta on lähes olematonta. Istuvan hallituksen linjauksen mukaan julkisen talouden tasapainoa tavoitellaan vasta vuoteen 2030 mennessä. Entä, jos uusi talouskriisi on vain kahdentoista vuoden päässä, kuten se oli vuonna 2008? Se olisi kolmas peräkkäinen talouskriisi ilman merkittävää talouskasvua.

Tämä yhtälö ei yksinkertaisesti toimi pitkällä aikavälillä. Nykyisellä linjalla jatkaminen ei siis ole vaihtoehto, jos haluamme säästää tulevat sukupolvet julkisen sektorin rahoituskriisiltä ja hyvinvointiyhteiskunnan romahtamiselta.

Valtion budjetti ei päästä pintaa syvemmälle

Budjettia tutkiessa kävi selväksi, että julkisen rahankäytön läpinäkyvyys on varsin heikkoa ja järjestelmä monimutkainen. Valtiovarainministeriön nettisivuilla julkaistua budjettia tarkastelemalla on mahdotonta päätellä, millä momentilla on eniten tehottomuutta ja hävikkiä, tai missä voidaan säästää. Useassa kohdassa joudummekin esittämään momentin palauttamista edeltävien vuosien tasolle tai juustohöylämäistä leikkausta.

Juustohöyläleikkauksen kaltainen politiikkasuositus voi tuntua lukijan mielestä kohtuuttomalta, ymmärrettävistä syistä. On kuitenkin perusteltua olettaa, että isoa osaa valtion rahankäyttöä vaivaa suurille organisaatioille tyypillinen tehottomuus. Iso osa budjetin momenteista ei erittele menoja riittävän yksityiskohtaisesti. Myöskään ilmoitetut tehokkuuden mittarit, kuten tehdyt henkilötyövuodet tai suoritettujen byrokratian määrä, eivät ole yhteismitallista tai tiedot ovat puutteellisia. Yleisesti ottaen budjetin lukijan on erittäin vaikeaa tulkita, mikä on aidosti tarpeellista ja mistä voidaan säästää.

Uskommekin, että iso osa julkisista hankinnoista voidaan toteuttaa budjetoitua pienemmällä summalla ja osa niistä voidaan siirtää tiukan taloustilanteen takia tuonnemmaksi.

On myös syytä muistaa, että esimerkiksi vuonna 2001 valtion budjetti oli 47 miljardia euroa. Vuonna 2020 se oli jo 57 miljardia euroa. Monet asiat ovat muuttuneet paremmiksi kahdessa vuosikymmenessä, mutta Suomi oli kiistatta hyvinvointiyhteiskunta jo vuosituhatvuoden alkuvuosina.

Olisivatko hyvinvointitappiomme merkittävät, jos valtion budjetti alittaisi 50 miljardia euroa? Tai pikemminkin on syytä kysyä, onko valtion budjetin paisuttaminen tuottanut niin ison lisäyksen nettohyvinvointiin, että menonlisäyksiä voidaan pitää perusteltuna?

Leikkausesityksen taustatietoja ja -oletuksia

Tuorein valtiovarainministeriön talousarvioesitys on tehty vuodelle 2021, mutta siihen sisältyy talouskriisin takia isoja poikkeuksia normaalista. Neutraalimman lähtökohdan varmistamiseksi budjettitarkasteluun valittiin 7.10.2019 julkaistu talousarvioesitys. Siitä on helpommin nähtävissä, mitä valtion menojen suhteen pidetään normaalina osana hyvinvointiyhteiskunnan julkista palvelutarjontaa.

Liberalla ei ole käytössään mikrosimulointimalleja tai resursseja esityksemme laajempien talouden dynaamisten vaikutusten selvittämiseksi.

Koska budjettiesityksen momenteista ei löydy riittävän yksityiskohtaista erittelyä budjetoidun rahan käytöstä, näytetään punakynää myös varmasti määrärahoille, joiden moni katsoo olevan tarpeellisia nykyisen hyvinvointivaltion ydintehtävien puitteissa. Toivomme kritiikin olevan rakentavaa ja toimivan katalyyttinä Suomen kipeästi tarvitsemalle julkiselle keskustelulle valtion ja kuntasektorin ydintehtävistä.

Leikkauskohteita etsiessä katsottiin perustelluksi olettaa, että resurssitehokkuutta saadaan mm. [tarpeettomia toimintoja lakkauttamalla](#), [virastojen ydintehtäviä selkeyttämällä](#), [lainsäädäntöä järjeistämällä](#), [byrokratiaa vähentämällä](#), toimintoja automatisoimalla ja niin edespäin. Tätä olettamusta tukee myös virkamieskunnasta ja järjestökentältä kuullut raportit [tehottomuudesta](#).

Tiettyjen momenttien kohdalla myös edellytetään, että pitkään tekemättä jätetyt [työmarkkina-](#), [sotu-](#), [sote-](#), [maahanmuutto-](#) ja muut reformit tehdään pikaisella aikataululla. Dynaamisemman työmarkkinan myötä yhä useampi työllistyy, jolloin leijonanosan julkisesta budjetista haukkaavan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan menot kevenevät. Samalla veropohja vahvistuu ja suomalaisten hyvinvointi paranee vaurastumisen myötä.

Osa leikkauksista taas on kohdistettu suoraan valtion ydintehtäviin kuulumattomiin toimiin, kuten kunniamerkkien jakamiseen, erilaisten rahastojen pääomituksiin, kansalaisjärjestötukiin tai epämääräisiin kehitys- ja tutkimushankkeisiin. Julkisiin liikelaitoksiin, valtionyhtiöihin, julkisesti pääomitetuihin rahastoihin ja muihin instituutioihin alkaa pian kertyä tehottomuutta, joka ei tuota hyvinvointia kenellekään. Tällainen hävikki on syytä minimoida.

Julkisten menojen leikkaaminen on uuden sukupolven pelastus

Suomessa julkiset menot ovat kasvaneet vuosikymmeniä taloussuhdanteista huolimatta. Talouskriisin ja kestävyysvajeen hoitamisen kannalta olennaiset rakenneuudistukset ovat tekemättä. Keskustelu julkisen sektorin ydintehtävistä ja välttämättömistä julkisista menoista ei ole pelkästään käymättä, vaan sitä vältellään aktiivisesti.

Jos Suomi jatkaa julkisen talouden hoitamista näin, tulee maamme vääjäämättä ajautumaan merkittävään talouskriisiin. Kriisiin, jonka kovin isku tulee kohdistumaan nuoriin, jopa vielä syntymättömiin, sukupolviin. Kriisiin, joka voi romuttaa hyvinvointiyhteiskunnan meille tutussa muodossaan. Tuon kohtalon välttämiseksi keskustelu valtion ja kuntien ydintehtävistä on käytävä pikaisesti ja sopeutettava julkisia menoja tarpeenmukaisesti.

Lyhyet kommentit hallinnonalojen merkittävimmistä leikkauksista

21. Eduskunta

Kansanedustajien palkkiot, avustajatuet ja ryhmäkanslioiden rahoitus palautetaan vuoden 2018 tasolle. Laitehankintojen määrärahat eivät ole muuttuneet kolmeen vuoteen, joten budjetissa on todennäköisesti paljon löysää. Valtiontalouden tarkastusvirasto suorittaa keskushallinnon valvontaa, eikä sen henkilömäärä ei ole kasvanut kolmeen vuoteen, joten siihen ei kohdisteta leikkauksia.

22. Tasavallan presidentti

Presidentin vierailuista ja kokousmatkoista koituu nykyisellään n. 7000 euron kulut päivässä. Osa näistä edustustilaisuuksista on korvattavissa etäyhteyksin. Mukana matkustavien delegaatioiden kokoa voidaan myös pienentää. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti eläkkeellä olevilla presidenteilla ei tule olla erityisetuja, vaan presidentit voivat kuulua tavanomaisen eläkejärjestelmän piiriin. Presidentillä on myös käytössään neljä edustuskiinteistöä. On kohtuullista vaatia, että presidentti pärjää kahdella tai kolmella edustuskiinteistöllä.

23. Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslia tekee arvokasta työtä valtionhallinnon ytimessä. Silti myös valtioneuvoston kanslian toimintaa on pystyttävä uudistamaan kustannustehokkaammaksi. Avustajien ja puoluetöiminnan tuet, sekä Terveet tilat-hankkeen kulut palautetaan vuoden 2018 tasoon. Muihin henkilöstö- ja hallintokuluihin kohdistetaan 10 % leikkaus. Kunniamerkkien jakamista ei voida katsoa valtion ydintehtäväksi.

24. Ulkoministeriön hallinnonala

Hallintomenot palautetaan vuoden 2018 tasolle. Ulkomailla sijaitsevat kiinteistöt myydään ja rahastojen pääomittaminen lopetetaan. Uudet momentit poistetaan.

Valtion sijoitustoiminta kehitysmaissa lopetetaan. Kehitysmaiden tukeminen on tärkeää, mutta se on tehtävä kaupankäynnin esteitä purkamalla ja koulutusviennillä. Investoinnit kehitysmaihiin saadaan yksityiseltä sektorilta, kunhan markkina on tarpeeksi vapaa. Kehitysyhteistyön määrärahoja leikataan vuoden 2018 tasolle ja tuen kohdistamista tehostetaan esim. Kummimaa-mallilla.

25. Oikeusministeriön hallinnonala

Viranomaistoiminnan ulkopuolisen tukitoiminnan kustannukset palautetaan vuoden 2018 tasolla.

26. Sisäministeriön hallinnonala

Suomi tarvitsee maahanmuuttolainsäädännön reformin, joka yksinkertaistaa maahantulojärjestelmää ja mahdollistaa maahan saapuvien pääsyn työelämään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Liberan reformiesitys on vielä työn alla, eikä sen vaikutuksia voi tässä vaiheessa arvioida. Oletamme kuitenkin, että niiden myötä pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton sekä sisäministeriön hallinnon kustannuksia voidaan pienentää vähintään 10 %, todennäköisesti paljon enemmän.

Pakolaiskriisin hellitettyä maahanmuuttoviraston ja vastaanottokeskusten toimintamenojen ei voida olettaa kasvavan lähes kaksinkertaisiksi edellisvuodesta.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

Maanpuolustus on keskeisimpiä valtion ydintehtäviä. Varusmiespalveluksen muuttaminen valikoivaksi tai aktiivireserviläismalliksi vaikuttaa kustannuksiin, mutta suuntaa on vaikeaa arvioida. Nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa maanpuolustuksen määrärahoista ei ole syytä leikata.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

Ahvenanmaan maakunnan erityistuet lopetetaan ja siirrytään normaaliin valtionosuus-menettelyyn. Tämä laskee Ahvenanmaan maakunnassa oleville kunnille annetut tulonsiirrot n. 114 miljoonaan euroon. Verrokkina on käytetty syrjäseuduksi laskettavaa Inarin kuntaa ja sen saamaa valtionosuutta asukasta kohden.

Valtiovarainministeriön vuonna 2012 tuottamassa raportissa kunnilla todettiin olevan 535 lakisääteistä tehtävää. Vuonna 2015 julkaistun täydennysraportin mukaan vuosina 2012-2015 kunnille säädettiin 46 uutta tehtävää. Kunnilla on edelleen paljon tehtäviä ja velvoitteita, joita karsimalla voidaan vähentää tarvetta valtionosuuksille ainakin esitetty 10 %. Kuntien tulee myös itse aktiivisesti löytää säästökohteita ja tehostaa rahankäyttöään.

Yleisesti hallintokustannuksissa pyritään takaisin vuoden 2018 tasolle tai vähintään 10 % leikkaukseen.

29. Oikeusministeriön hallinnonala

Tällä hetkellä oikeusministeriön hallinnonalalla toimivien instituutioiden käsittelyajat ovat pitkät. Leikkausten asemesta on ensin käytävä läpi mahdollisuudet tehostaa näiden instituutioiden toimintaa.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Lähtökohtaisesti suurin osa maataloustuotantoon liittyvistä tuista esitetään leikattavaksi. Oletuksena on, että EU:n laajuiset maataloustukijärjestelmät puretaan jollain siirtymäajalla ja EU:n tullimuureja madalletaan kansainvälisen kaupankäynnin helpottamiseksi. Kuten muussakin elinkeinotoiminnassa, maa- ja metsätaloudessa on siirryttävä kohti markkinaehtoisempaa toimintaa. Huoltovarmuuskysymykset voivat vaatia panostuksia ruoantuotantokapasiteetin ylläpitämiseksi toisaalla.

Julkisen rahoituksen voidaan katsoa olevan perusteltua luonnonsuojeluun, viranomaistoimintaan, riista- ja kalatalouden toimintaedellytyksistä huolehtimiseen ja tiettyihin kehitysprojekteihin. Aluepolitiikkaan kytkeytyvät tuet, poikkeukselliset eläkejärjestelyt tai normaaliin liiketoimintaan kuuluvien riskien hyvittäminen taas kuuluvat yksityisen rahoituksen ja vakuutustoiminnan piiriin.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala.

Osa hallinnollisista menoista palautetaan vuoden 2018 tasoon tai niitä leikataan 10 %. Iso osa kuluista on jo käynnissä olevia investointeja ja elinkaari-rahautushankkeita, joita ei voi enää keskeyttää. Viime vuosina tehtyjä menonlisäyksiä, kuten henkilöautojen konversiotuki ja turvallisuustoiminnan tutkimisen määrärahat poistetaan budjetista. Liikenteen palvelutuottajille suunnatut osto- ja kehitystuet poistetaan. Ylen rahoitusta leikataan 150 miljoonaan euroon, jolla saadaan tuotettua tarvittavat mediasällöt sekä kotimaisen audiovisuaalisen tuotannon konservointi.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Iso osa yritystoimintaan liittyvistä tulonsiirroista poistetaan. Mukana oltava yleiseurooppalaisia rajoituksia kansallisille yritystoiminnan tuille. Kiertotalouteen ja vähäpäästöisiin teknologioihin liittyvät investoinnit hoidetaan markkinaehtoisesti Saastuttaja maksaa-mallin kannustinvaikutuksin ja yri-

tystoiminnan veronkevennyksin. Työvoima-, yritys- ja kotouttamistukien tasoa pyritään alentamaan työmarkkinoiden vapauttamisen, korkeamman työllisyysasteen ja yritystoiminnan kannattavuuden parantamisen kautta.

Finnveran ja Business Finlandin kanssa päällekkäisiä tukimekanismeja poistetaan ja siirretään rahoitus- sekä lainoitusvastuuta jo olemassa oleville instituutioille. Yleisesti pyritään siihen, että yritysten laina- ja riskirahoitus löytyy yksityiseltä markkinalta. Valtion tukimekanismit keskitettävä perustutkimukseen sekä kansallisesti merkittäviin julkisiin hankkeisiin, joille on luonteensa takia vaikeaa löytää rahoitusta yksityiseltä markkinalta.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Pyritään leikkaamaan 40 % STEA:n jakamista avustuksista ja siirtämään valtion ydintehtävien kannalta merkittävät toimet suoraan budjettirahoituksen piiriin. THL:n toimenkuvaa selkeytetään ja rahoituksesta leikataan 20 %.

Tarvetta työttömyysetuuksiin ja työttömyyden hoitoon vähennetään toteuttamalla työmarkkinoita vapauttavat reformit, kuten TES:n yleissitovuuden poisto, irtisanomissuojan poistaminen, perustilimalli ja työaikalain keventäminen. Tämän pitäisi keventää myös sairausvakuutusmenoja.

Asumistuki lakkautetaan asteittain tulevan kymmenen vuoden aikana. Perustilimalli korvaa osan perustoimeentulosta. Asumisen hintaa alennetaan keventämällä kaavoitusmenettelyitä ja joustavoittamalla asuntorakentamiselle asetettuja vaatimuksia.

Lapsilisäjärjestelmää muutetaan niin, että ensimmäisestä lapsesta saa isoimmat tuet ja neljännessä lapsesta ei enää makseta lapsilisiä. Harkinnanvarainen tuki korvaa tarvittaessa kulut neljännen tai sitä seuraavan lapsen elättämiseksi.

35. Ympäristöministeriö

Ulkomaisten ja kotimaisten järjestöjen tuet poistetaan kansalaisyhteiskunnan tervehdyttämiseksi. Korotukset määrärahoihin perutaan ja markkinahäiriöitä aiheuttavia avustuksia leikataan mm. Sähköisen liikenteen osalta. Asunnottomuuden tilastoinnin kehittäminen tehdään ja maksetaan Tilastokeskuksen sekä STM:n yhteistyössä. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintoja vähennetään. Rakennusperinnön hoidon velvoitteet poistetaan yksityisomaisuuden osalta.

Libera

Libera-säätiö on vuonna 2011 perustettu itsenäinen ja puoluepoliittisesti sitoutumaton ajatuspaja, joka tukee ja edistää yksilönvapautta, vapaata yrittäjyyttä, vapaita markkinoita ja vapaata yhteiskuntaa. Sen toiminta koostuu tiedotus- ja julkaisutoiminnasta, tutkimustyöstä ja tapahtumien järjestämisestä. Libera on yksityisesti rahoitettu, toiminnallinen ja yleishyödyllinen säätiö.